

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం
॥ చతుర్థస్కంధే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ చతుర్థస్కంధే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥

మైత్రేయ ఉవాచ

అథాదీక్షత రాజా తు హయమేధశతేన సః ।

బ్రహ్మవర్తే మనోః క్షేత్రే యత్ర ప్రాచీ సరస్వతీ ॥ 1 ॥

తదభిప్రేత్య భగవాన్ కర్మాతిశయమాత్మనః ।

శతక్రతుర్న మమృషే పృథోర్యజ్ఞమహోత్సవం ॥ 2 ॥

యత్ర యజ్ఞపతిః సాక్షాద్భగవాన్ హరిరీశ్వరః ।

అన్వభూయత సర్వాత్మా సర్వలోకగురుః ప్రభుః ॥ 3 ॥

అన్వితో బ్రహ్మశర్వాభ్యాం లోకపాలైః సహానుగైః ।

ఉపగీయమానో గంధర్వైర్మునిభిశ్చాప్సరోగణైః ॥ 4 ॥

సిద్ధా విద్యాధరా దైత్యా దానవా గుహ్యాకాదయః ।

సునందనందప్రముఖాః పార్షదప్రవరా హరేః ॥ 5 ॥

కపిలో నారదో దత్తో యోగేశాః సనకాదయః ।

తమన్వీయుర్భాగవతా యే చ తత్సేవనోత్సుకాః ॥ 6 ॥

యత్ర ధర్మదుఘా భూమిః సర్వకామదుఘా సతీ ।

దోగ్ధి స్మాభీప్సితానర్థాన్ యజమానస్య భారత ॥ 7 ॥

ఊహుః సర్వరసాన్ నద్యః క్షీరదధ్యన్నగోరసాన్ |
తరవో భూరివర్షాణః ప్రాసూయంత మధుచ్యుతః || 8 ||

సింధవో రత్ననికరాన్ గిరయోఽన్నం చతుర్విధం |
ఉపాయనముపాజప్రలుః సర్వే లోకాః సపాలకాః || 9 ||

ఇతి చాధోక్షజేశస్య పృథోస్తు పరమోదయం |
అసూయన్ భగవానింద్రః ప్రతిఘాతమచీకరత్ || 10 ||

చరమేణాశ్వమేధేన యజమానే యజష్పతిం |
వైన్యే యజ్ఞపశుం స్పర్థన్నపోవాహ తిరోహితః || 11 ||

తమత్రిర్భగవానైక్షత్త్వరమాణం విహాయసా |
ఆముక్తమివ పాఖండం యోఽధర్మే ధర్మవిభ్రమః || 12 ||

అత్రిణా చోదితో హంతుం పృథుపుత్రో మహారథః |
అన్వధావత సంక్రుద్ధస్తిష్ఠ తిష్ఠేతి చాబ్రవీత్ || 13 ||

తం తాదృశాకృతిం వీక్ష్య మేనే ధర్మం శరీరిణం |
జటిలం భస్మనాచ్ఛన్నం తస్మై బాణం న ముంచతి || 14 ||

వధాన్నివృత్తం తం భూయో హంతవేఽత్రిరచోదయత్ |
జహి యజ్ఞహనం తాత మహేంద్రం విబుధాధమం || 15 ||

ఏవం వైన్యసుతః ప్రోక్తస్త్వరమాణం విహాయసా |
అన్వద్రవదభిక్రుద్ధో రావణం గృధ్రరాడివ || 16 ||

సోఽశ్వం రూపం చ తద్ధిత్యా తస్మా అంతర్హితః స్వరాట్ |
వీరః స్వపశుమాదాయ పితుర్యజ్ఞముపేయివాన్ || 17 ||

తత్తస్య చాద్భుతం కర్మ విచక్ష్య పరమర్షయః |
నామధేయం దదుస్తస్మై విజితాశ్వ ఇతి ప్రభో || 18 ||

ఉపస్సృజ్య తమస్తీవ్రం జహారాశ్వం పునర్హరిః |
చపాల యూపతశ్చన్నో హిరణ్యరశనం విభుః || 19 ||

అత్రిః సందర్శయామాస త్వరమాణం విహాయసా |
కపాలఖట్వాంగధరం వీరో నైనమబాధత || 20 ||

అత్రిణా చోదితస్తస్మై సందధే విశిఖం రుషా |
సోఽశ్వం రూపం చ తద్ధిత్వా తస్థావంతర్హితః స్వరాట్ || 21 ||

వీరశ్చాశ్వముపాదాయ పితృయజ్ఞమథావ్రజత్ |
తదవద్యం హరే రూపం జగృహుర్జ్ఞానదుర్బలాః || 22 ||

యాని రూపాణి జగృహే ఇంద్రో హయజిహీర్షయా |
తాని పాపస్య ఖండాని లింగం ఖండమిహోచ్యతే || 23 ||

ఏవమింద్రే హరత్యశ్వం వైన్యయజ్ఞజిఘాంసయా |
తద్ధహీతవిస్ఫుష్టేషు పాఖండేషు మతిర్హణాం || 24 ||

ధర్మ ఇత్యుపధర్మేషు నగ్నరక్తపటాదిషు |
ప్రాయేణ సజ్జతే భ్రాంత్యా పేశలేషు చ వాగ్మిషు || 25 ||

తదభిజ్ఞాయ భగవాన్ పృథుః పృథుపరాక్రమః |
ఇంద్రాయ కుపితో బాణమాదత్తోద్యతకార్ముకః || 26 ||

తమృత్విజః శక్రవధాభిసంధితం
విచక్ష్య దుష్ప్రేక్ష్యమసహ్యారంహసం |
నివారయామాసురహో మహామతే
న యుజ్యతేఽత్రాన్యవధః ప్రచోదితాత్ || 27 ||

వయం మరుత్స్వంతమిహార్థనాశనం
 హ్వయామహే త్వచ్చవసా హతత్విషం ।
 అయాతయామోపహవైరనంతరం
 ప్రసహ్య రాజన్ జహవామ తేఽహితం ॥ 28 ॥

ఇత్యామంత్ర్య క్రతుపతిం విదురాస్యర్త్విజో రుషా ।
 స్తుగ్ధస్తాంజహ్వాతోఽభ్యేత్య స్వయంభూః ప్రత్యషేధత ॥ 29 ॥

న వధ్యో భవతామింద్రో యద్యజ్ఞో భగవత్తనుః ।
 యం జిఘాంసథ యజ్ఞేన యస్యేష్టాస్తనవః సురాః ॥ 30 ॥

తదిదం పశ్యత మహద్ధర్మవ్యతికరం ద్విజాః ।
 ఇంద్రేణానుష్ఠితం రాజ్ఞః కర్మైతద్విజిఘాంసతా ॥ 31 ॥

పృథుకీర్తేః పృథోర్భూయాత్తర్వ్యేకోనశతక్రతుః ।
 అలం తే క్రతుభిః స్విష్టైర్యద్భవాన్ మోక్షధర్మవిత్ ॥ 32 ॥

నైవాత్మనే మహేంద్రాయ రోషమాహర్తుమర్హసి ।
 ఉభావపి హి భద్రం తే ఉత్తమశ్లోకవిగ్రహౌ ॥ 33 ॥

మాస్మిన్ మహారాజ కృథాః స్మ చింతాం
 నిశామయాస్మద్వచ ఆదృతాత్మా ।
 యధ్యాయతో దైవహతం ను కర్తుం
 మనోఽతిరుష్టం విశతే తమోఽంధం ॥ 34 ॥

క్రతుర్విరమతామేష దేవేషు దురవగ్రహాః ।
 ధర్మవ్యతికరో యత్ర పాఖండైరింద్రనిర్మితైః ॥ 35 ॥

ఏభిరింద్రోపసంసృష్టైః పాఖండైర్హారిభిర్జనం ।
 హ్రీయమాణం విచక్ష్యేనం యస్తే యజ్ఞధ్రుగశ్వముట్ ॥ 36 ॥

భవాన్ పరిత్రాతుమిహావతీర్ణో
 ధర్మం జనానాం సమయానురూపం ।
 వేనాపచారాదవలుప్తమద్య
 తద్దేహతో విష్ణుకలాసి వైన్య ॥ 37 ॥

స త్వం విమృశ్యాస్య భవం ప్రజాపతే
 సంకల్పనం విశ్వసృజాం పిపీషృహి ।
 ఐంద్రిం చ మాయాముపధర్మమాతరం
 ప్రచండపాఖండపథం ప్రభో జహి ॥ 38 ॥

మైత్రేయ ఉవాచ
 ఇత్థం స లోకగురుణా సమాదిష్టో విశాంపతిః ।
 తథా చ కృత్వా వాత్సల్యం మఘానాపి చ సందధే ॥ 39 ॥

కృతావభృథస్నానాయ పృథవే భూరికర్మణే ।
 వరాన్ దదుస్తే వరదా యే తద్భర్త్విషి తర్పితాః ॥ 40 ॥

విప్రాః సత్యాశిషస్తుష్టాః శ్రద్ధయా లబ్ధదక్షిణాః ।
 ఆశిషో యుయుజః క్షత్తరాదిరాజాయ సత్కృతాః ॥ 41 ॥

త్వయాఽఽహలాతా మహాబాహో సర్వ ఏవ సమాగతాః ।
 పూజితా దానమానాభ్యాం పితృదేవర్షిమానవాః ॥ 42 ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
 చతుర్థస్కంధే పృథువిజయే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥